Työterveyslaitos

Mielenterveysperusteisten sairauspoissaolojen vuosina 2016—2017 alkaneen kasvun taustatekijät

Antti Koivula, pääjohtaja
Pekka Varje, tutkimuspäällikkö

@tyoterveys

Mt-perustaisten sairauspäivärahakausien lukumäärä ja osuus kaikista sairauspäivärahakausista 1969–2022

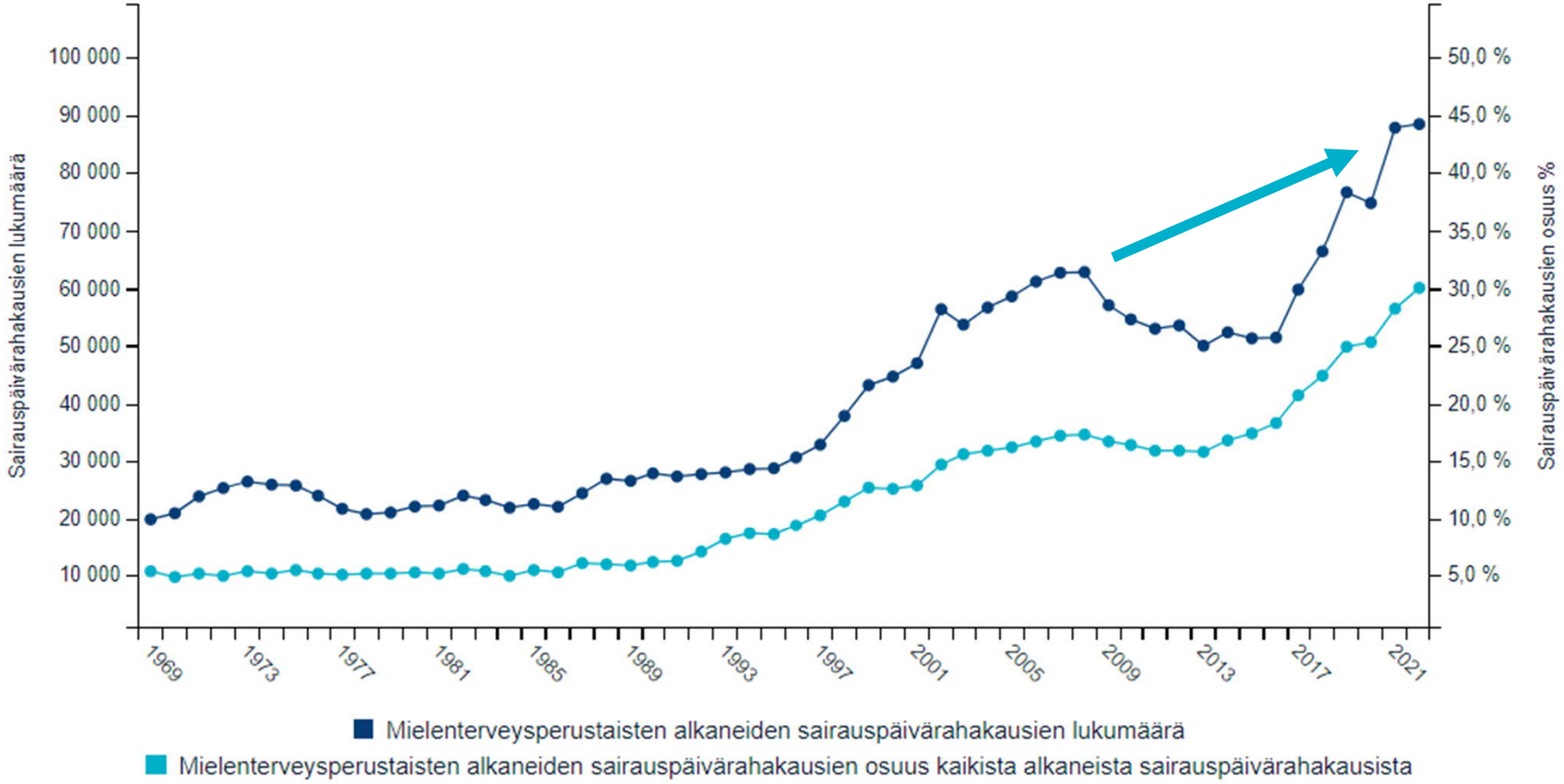

© TYÖTERVEYSLAITOS

Pitkäaikainen kasvutrendi

Mielenterveysperustaisten sairauspoissaolojen määrä alkoi kasvaa jo 1990-luvun puolivälissä

Kasvu on edelleen seurannut 1990-luvulla alkanutta kehitystä lukuun ottamatta vuosien 2009–2015 väliaikaista laskua

© TYÖTERVEYSLAITOS

Kasvun selittävät tekijät

Tunnekulttuurin muutos	• Mielenterveysongelmiin liittyvän sosiaalisen stigman väheneminen • Mielenterveystietoisuuden kasvu
Työelämän vaatimukset	• Tietointensiivisen työn ja ihmissuhdetyön yleistyminen • Lisääntynyt tulosvastuullisuus, kilpailuhenkisyys ja itseohjautuvuus
Muutokset mielenterveyden hoidossa ja ennaltaehkäisyssä	• Kehittyneet diagnostiset työkalut • Madaltunut kynnys hoitoonohjaukseen • Tukipalveluiden laajentuminen

©TYÖTERVEYSLAITOS

Työllisyysasteen muutokset sukupuolittain 20–64-vuotiaiden ryhmässä vuosina 1989–2022 (lähde: Tilastokeskus)

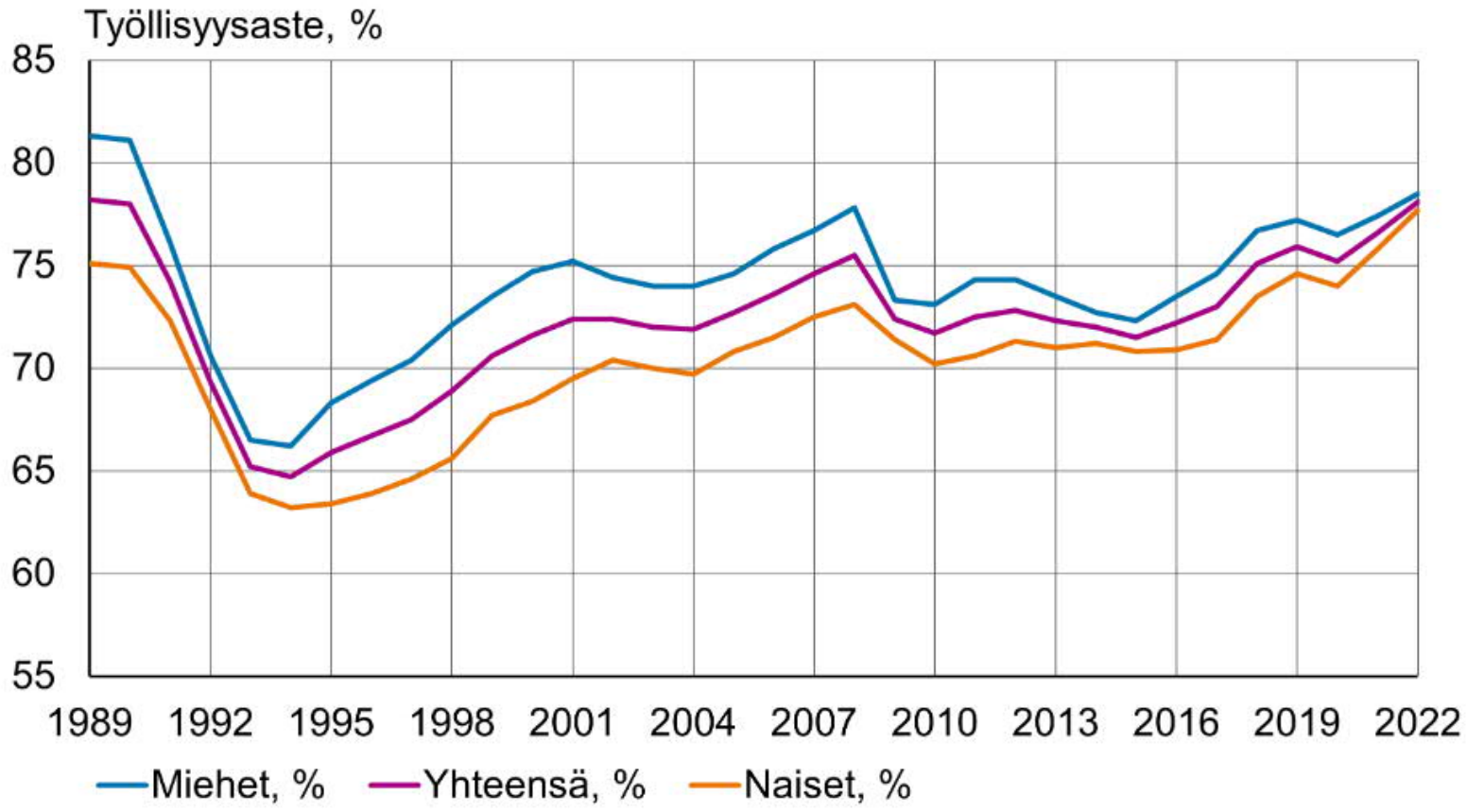

© TYÖTERVEYSLAITOS

Sairastavuus ja työllisyysaste

- Mielenterveysperustaisten sairauspoissaolojen kehitys on jossakin määrin seurannut työllisyyskehitystä 1990-luvulta lähtien
- Korkeampi työllisyysaste on yhteydessä sairauspoissaolojen määrän kasvuun
- Korkeampi työllisyysaste tukee mielenterveyden riskiryhmiin kuuluvien henkilöiden työllistymistä

©TYÖTERVEYSLAITOS

Masennus- ja ahdistuneisuusdiagnoosiin perustuvien sairauslomapäivien jakautuminen SES-ryhmittäin (2021)

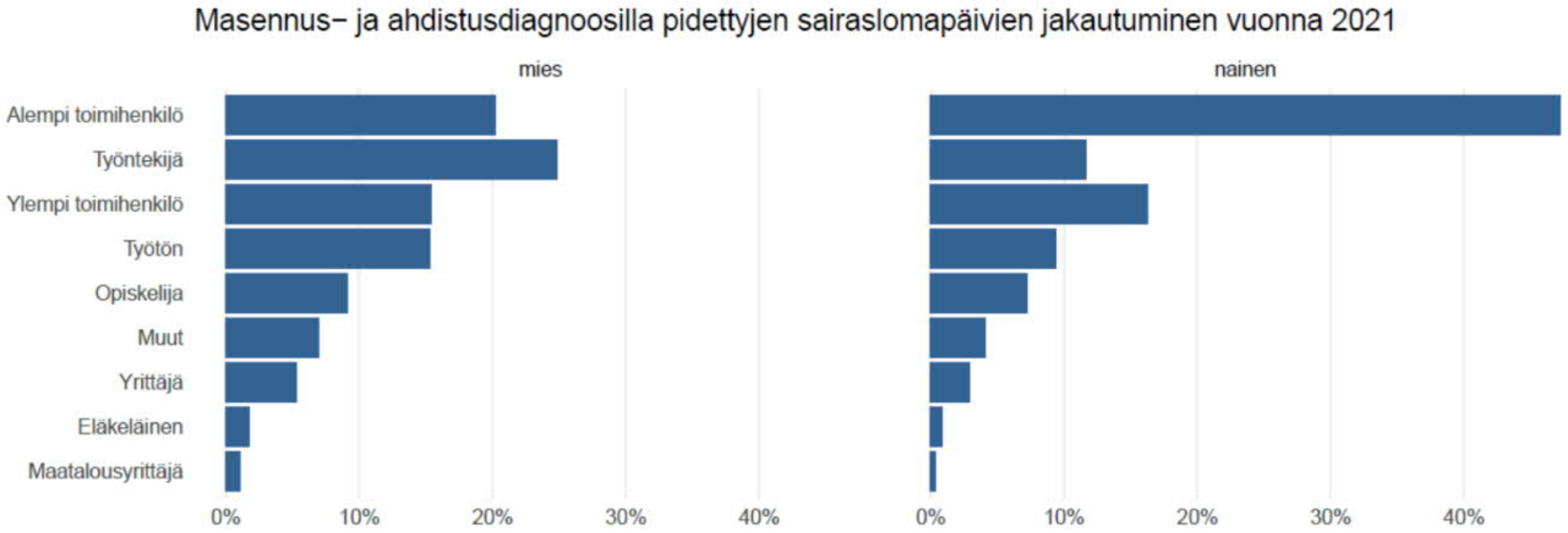

©TYÖTERVEYSLAITOS

Masennus- ja ahdistuneisuusdiagnoosiin perustuvien sairauslomapäivien jakautuminen ikäryhmittäin (2021)

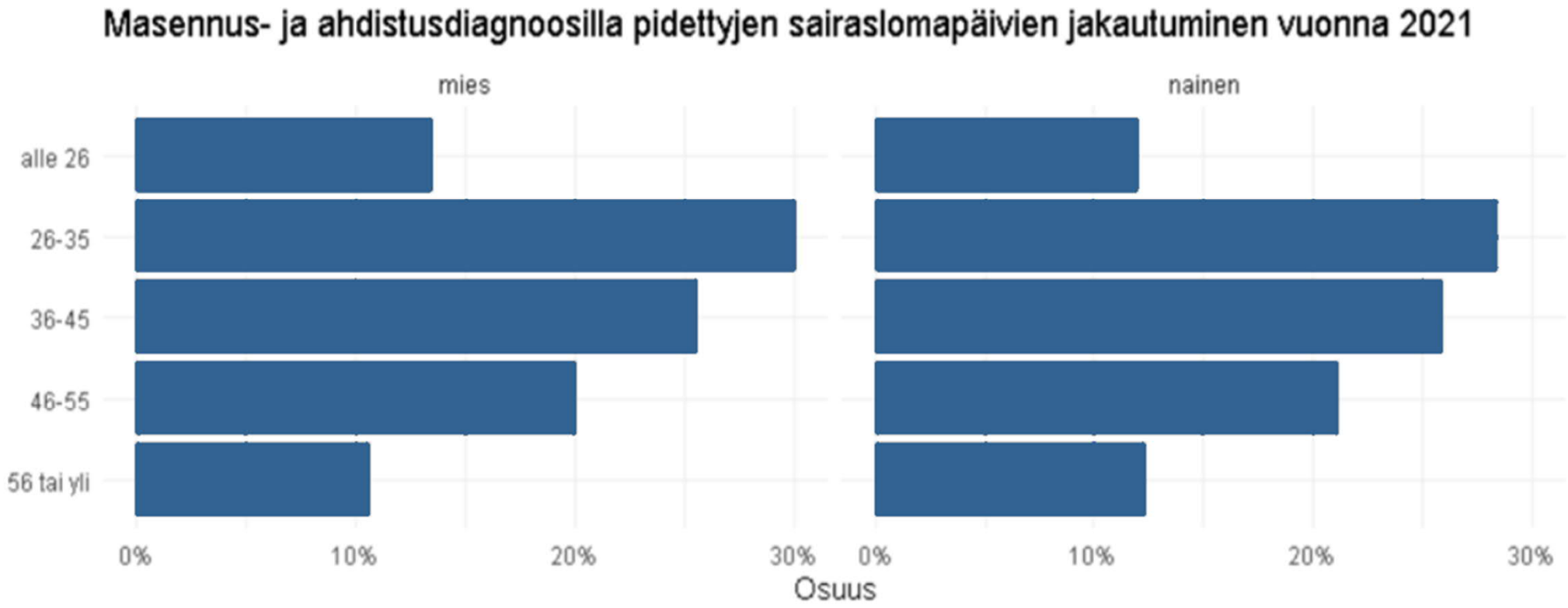

© TYÖTERVEYSLAITOS

Mt-perustaisten sairauspoissaolokausien käyttäjämäärien kehitys sukupuolittain ja SES-ryhmittäin 2014–2021

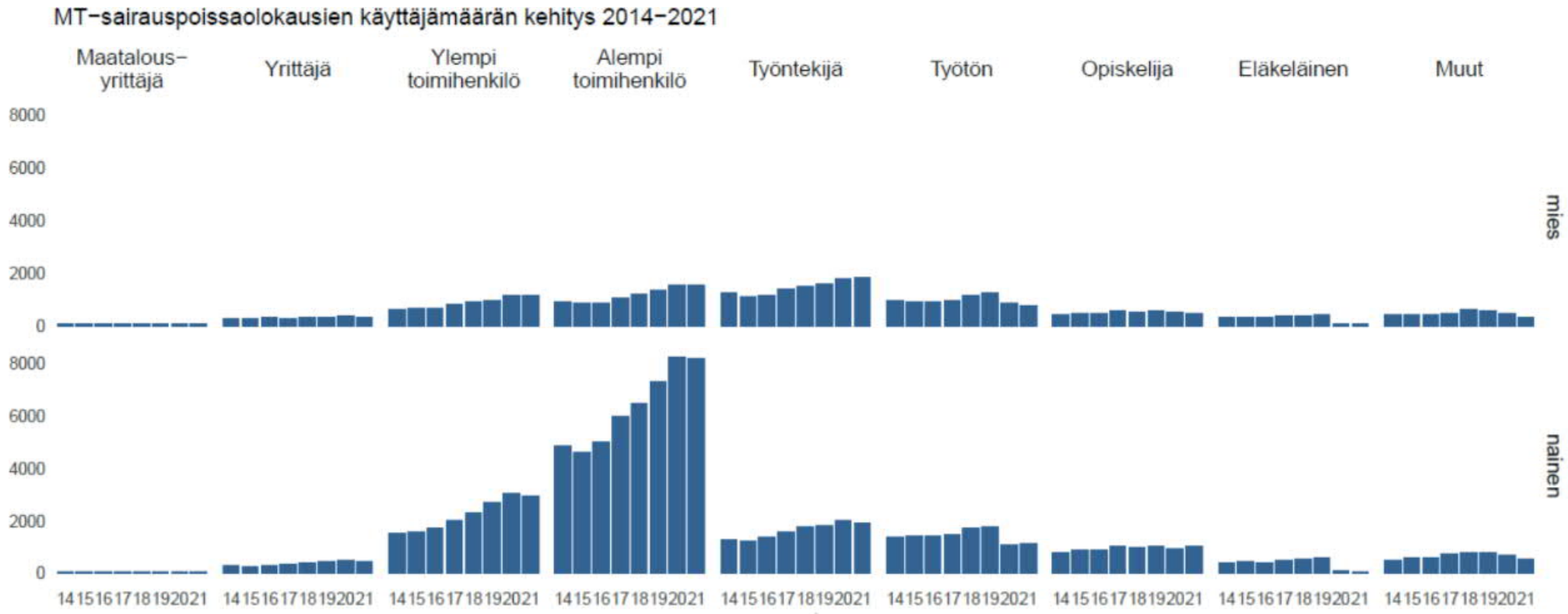

©TYÖTERVEYSLAITOS

Mt-perustaisten sairauspoissaolokausien käyttäjämäärien kehitys sukupuolittain ja ikäryhmittäin 2014–2021

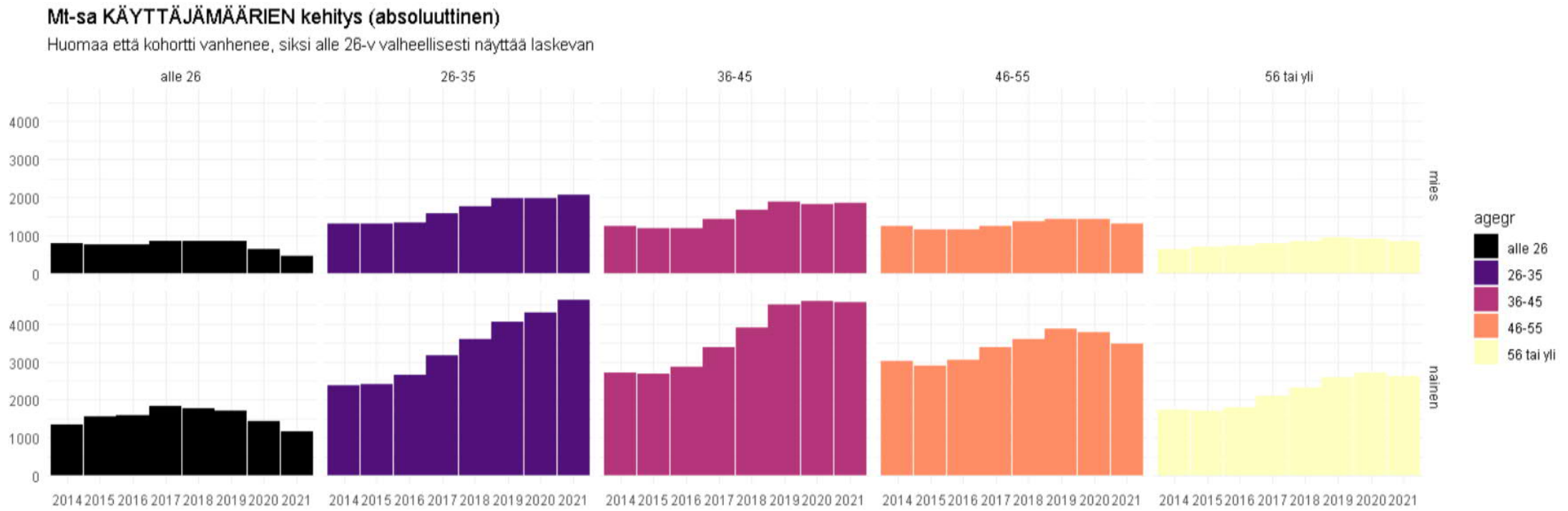

©TYÖTERVEYSLAITOS

Mt-perustaisten sairauspoissaolokausien käyttäjämäärien kehitys sukupuolittain ja toimialoittain 2014–2021

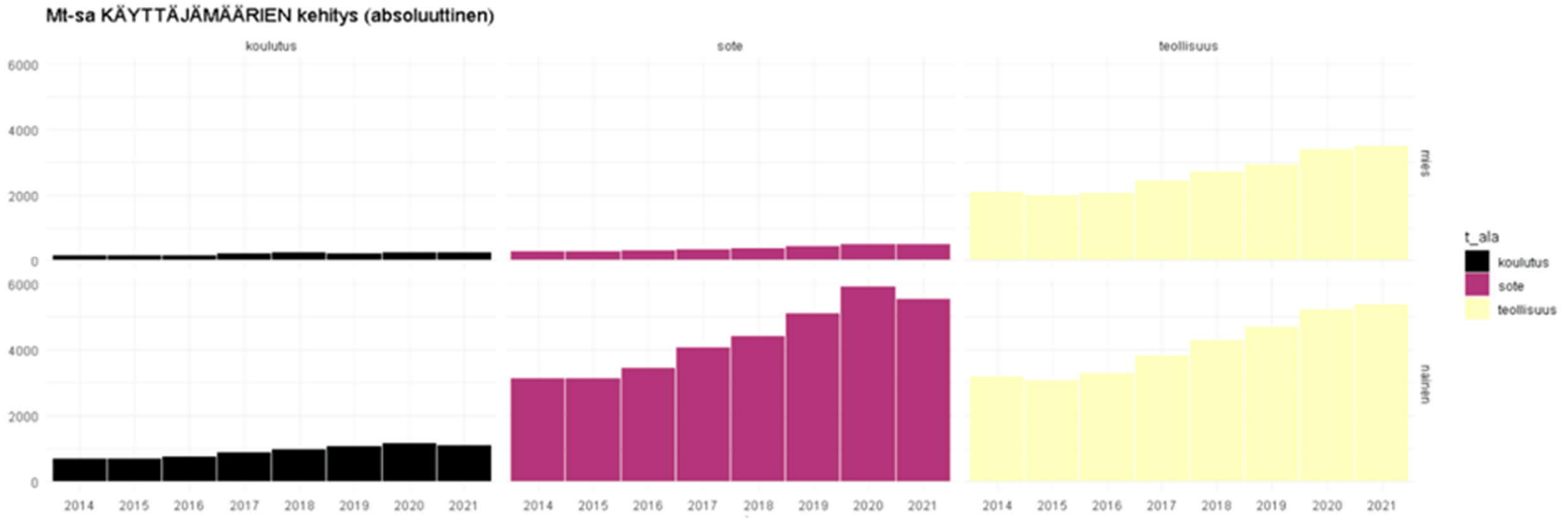

© TYÖTERVEYSLAITOS

Mt-sairauspoissaolot väestöryhmittäin

Eniten sairauspoissaoloja sekä sairauspoissaolojen käytön kasvua on ollut	Nuoremmilla ikäryhmillä Alemmilla naistoimihenkilöillä
Sairauspoissaolojen väestöryhmittäisen keskittymisen taustalla voi olla	Muuttunut tunnekulttuuri etenkin nuorten keskuudessa Työmarkkinoiden segregaatio ja siihen liittyvä sukupuolittuneet työelämähaasteet

© TYÖTERVEYSLAITOS

Pääkohdat

- Vuosina 2016–2017 alkanut mielenterveysperustaisten sairauslomien voimakas kasvu on jatkoa 1990-luvulla alkaneelle kasvulle ja perustuu osittain samoihin tekijöihin
- Selittävät tekijät liittyvät tunnekulttuurin muutokseen ja sosiaalisen stigman vähenemiseen, työelämän vaatimusten lisääntymiseen ja hoitoon hakeutumisen helpottumiseen
- Myös työllisyysasteen muutokset vaikuttavat sairauspoissaoloihin ja poissaolot lisääntyvät työllisyysasteen kasvaessa, kun psyykkisesti oireilevien työllistyminen on helpompaa
- Sairauspoissaolojen kasvu ei jakaudu tasaisesti väestössä, vaan poissaolot ovat kasvaneet eniten nuorilla ikäryhmillä, naisilla ja alemmilla toimihenkilöillä

© TYÖTERVEYSLAITOS

Työterveyslaitos

KIITOS

@tyoterveys @PekkaVarje

LISÄÄ ASIAA TYÖELÄMÄSTÄ?
SEURAA TYÖTERVEYSLAITOSTA SOMESSA JA
VIERAILE VERKKOSIVUILLAMME TTL.FI